UUTISET

Karjanlanta on tosi hyvä lannoite. Ravinteiden lisäksi siinä on maan rakenteelle tärkeää orgaanista ainetta, kuivikkeita. **YMPÄRISTÖJOHTAJA LIISA PIETOLA, MTK**

PÄIVÄN PUNKTI

Tenonvene

Suomesta on jälleen löytynyt ongelma. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi on huomannut, että Tenojoella soudellaan puuveneillä, joita EU ei ole hyväksynyt.

Virasto toteaa, että soutajilta puuttuu merenkulun tutkinto. Veneet ovat vaarallisia, kun niitä ei ole testattu.

Veneitä Tenolla on testailtu vasta vaivaiset pari tuhatta vuotta. Se ei riitä Trafille ja EU:lle.

Kalastus sisältää riskejä, varsinkin jos virveliin sattuu nappaamaan vähän isompi lohi. Eikä veneessä ole edes turvaöitä.

Kansalaisten turvallisuuden takia veneet on varustettava lisäksi hytillä, vesivessalla, ponttoneilla, pelastuslautalla, sumusireeneillä ja paukkuliiveillä. Kalastajan on käytettävä kypärää ja turvasaappaita. Soutajalla on oltava valtamerilaivan kapteenin paperit.

Veneasia osoittaa, että Utsjoki on edelleen valtiovallan erityisessä suojeluksessa. Edellisen kerran Helsingin herrat kiinnostuivat kunnasta vain kolmetoista vuotta sitten. Silloin ratkaistiin koko EU:ta kuohuttanut kysymys ruijannokiperhosen (Erebia medusa) levähtämispaikoista.

Brysselissä oli huomattu, että Naturassa ei ollut riittävästi levähdyspaikkoja nokiperhoselle. EU lähetti Suomelle asiasta nootin. Helsingistä lennätettiin Utsjoelle ympäristöministeriön korkean tason valtuuskunta.

Ministeriön virkamiehet tiukkasivat kunnanisiltä, miksi kunnassa ei ole varattu riittävästi suojelualueita perhosta varten. Kunnanisät myönsivät, että suojelun kanssa on todella ongelmia.

Vaikka kuinka yritti, oli vaikea lisätä suojelualueita. Kunnan pinta-alasta oli näet Naturassa jo 86 prosenttia.

Ja sitä paitsi ihminenkin oli Utsjoella harvinaisempi laji kuin nokiperhonen.

Tenonveneen turvallisuusprojekti avaa uusia näkymiä työllisyydelle. Toimintaa valvomaan tarvitaan paljon uusia virkamiehiä ja osasto keskusvirastoon.

Äskettäin Trafi siirsi puhelinneuvontansa Suomesta Espanjaan. Utsjoella toivotaankin nyt, että koko virasto johtoa myöten sijoitetaan samaan paikkaan.

Pelkkä menolippu riittää.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Suomalaiset eivät halua yhdyskuntalietettä ruokapelloille

KARI SALONEN

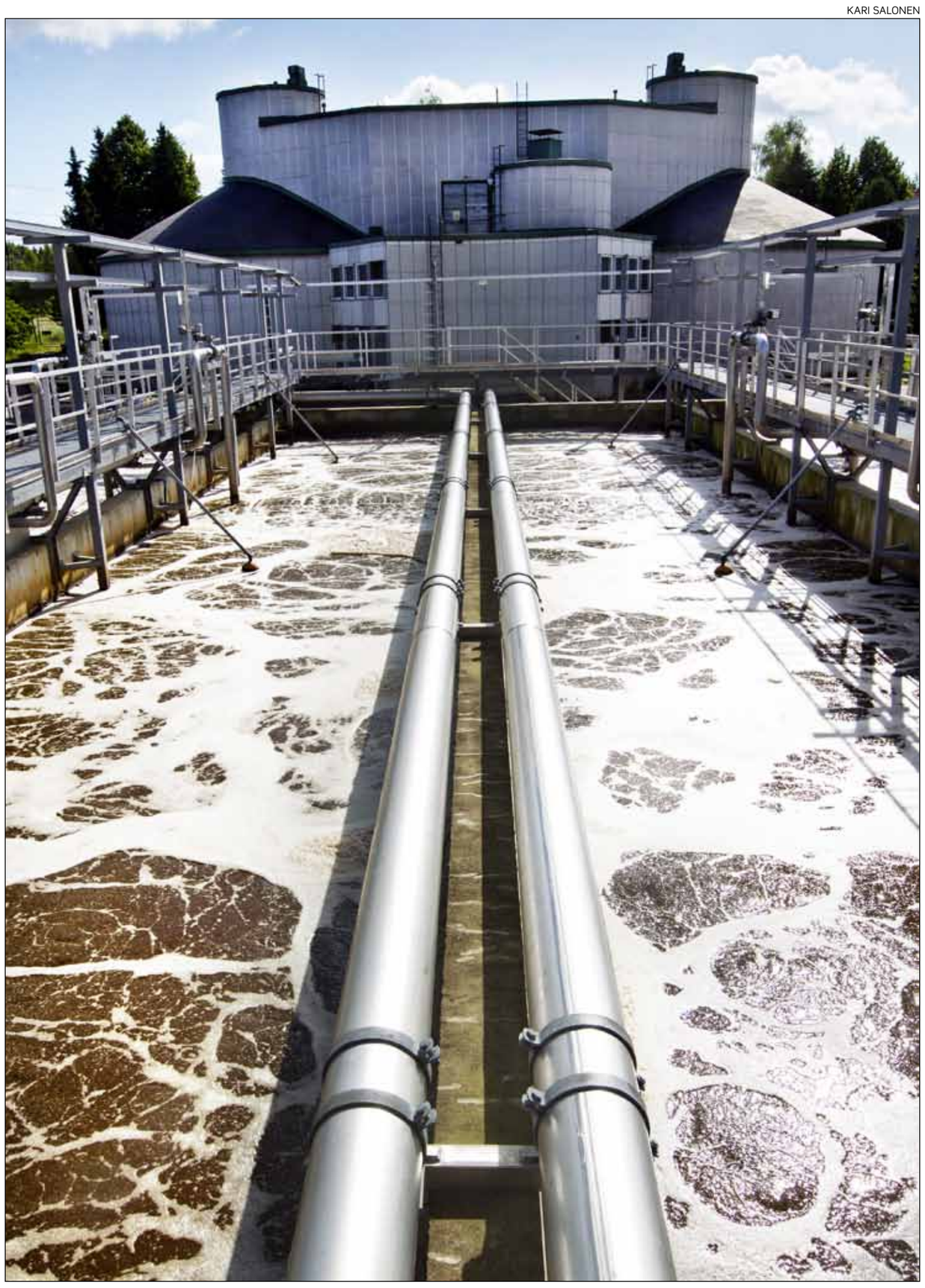

Karjanlanta on kuluttajien mielestä paras lannoite. Sen sijaan yhdyskuntalietettä ei pidetä nykyisellään turvallisena. MTK ja viljelijöiden enemmistö ovat siitä samaa mieltä. Ruokamultaan ei haluta lääkejäämiä.

Kuluttaja pitää turvallisena ruokaa, jonka viljelyssä on käytetty

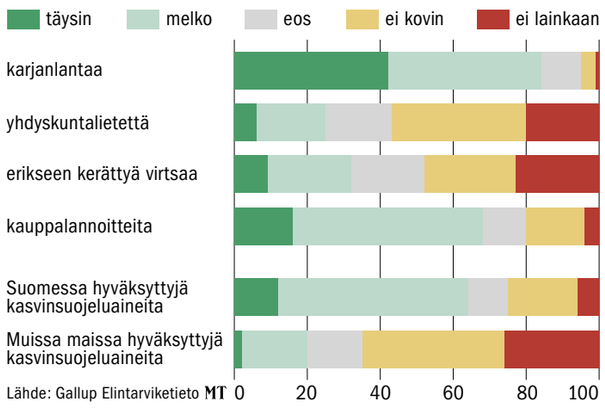

Lähde: Gallup Elintarviketieto MT

Kaksi kolmasosaa viljelijöistä ei hyväksyisi pelloilleen yhdyskuntalietettä, vaikka se olisi sallittua.

Eikä se olisi kuluttajienkaan mieleen. Heistä yli puolet epäilee, ettei yhdyskuntalietteen käyttö ruuan tuotannossa ole turvallista.

Viljelijät ja kuluttajat kertoivat mielipiteensä kyselyissä, jotka Gallup Elintarviketieto teki Maaseudun Tulevaisuudelle.

MTK ei suosittele lannoitekäyttöä

Viljelijöiden etujärjestö MTK on yhdyskuntalietteen turvallisuudesta samaa mieltä kuin kuluttajat ja viljelijät.

”Yhdyskuntalietteen puhdistusta on vielä kehitettävä. Sitä ennen yhdyskuntalietettä tai siitä valmistettuja lannoitteita ei voi suositella”, ympäristöjohtaja **Liisa Pietola** sanoo.

Kannalle on kaksi perustetta: riskit ja se, että niistä vastuun kantaa viljelijä yksin.

”Puhdasta ruokaa omasta puhtaasta maasta.” Siitä Pietola haluaa pitää kiinni.

”Riskejä ei kannata ottaa: maalla on pitkä muisti.”

Samalla hän toivoo tekniikan tulevaisuudessa kehittyvän niin, että lietteen ravinteet saadaan turvallisesti käyttöön.

Yhdyskuntalietteestä valmistetaan lannoitetta myös Suomessa. Ali-Juhakkalan jätevedenpuhdistamo Lahdessa mädättää ja kompostoi puhdistamansa lietteen. Valtaosa kompostista päätyy maatalouden käyttöön.

Yhdyskuntaliete ei sallittua sellaisenaan

Nykyisellään yhdyskuntalietteen käyttö sellaisenaan on kielletty. Siitä voidaan kuitenkin valmistaa lannoitetuotteita polttamalla tai mädättämällä biokaasulaitoksessa tai kompostissa.

MTK ei suosittele edes yhdyskuntalietteestä valmistettujen lannoitteiden käyttöä.

Vain tilan oman asutuslietteen peltolevitys saa Pietolan hyväksynnän. Sekin vain sen takia, että lietettä kertyy vain pieniä määriä. Viranomaisten ehto on, että lietteen pöpöt ensin tapetaan kalkilla.

Ennen suurin huoli yhdyskuntalietteessä olivat raskasmetallit, mutta niiden erottelu on kehittynyt. Suurimmaksi huoleksi ovatkin nousseet erilaiset kemikaalit, kuten lääkkeet ja hormonit. Orgaanisia haittaaineita ei vielä osata erottaa lietteestä, Pietola sanoo.

Turvallisesti lannoitetta saadaan vain tuhkaksi polttamalla. Se on kuitenkin kallista, ja talteen saadaan vain fosfori mutta ei typpeä.

Ratkaisuksi virtsan kerääminen erilleen?

Sinänsä on Pietolan mukaan harmi, ettei yhdyskuntalietteen ravinteiden hyödyntämistä voi toistaiseksi suositella.

Jotta asiassa päästäisiin eteenpäin, Pietola nostaa esiin yhdyskuntajätteen keräämisen niin, että virtsa kerätään erilleen hyödynnettäväksi. Syksyllä asiasta on keskustelutilaisuus.

”Nesteestä orgaaniset haittaaineet on helpompi erotella”, Pietola uskoo.

Kuluttajatkin pitävät virtsaa hieman turvallisempana kuin lietettä, vaikka sen erikseen kerääminen on varmasti useimmille toistaiseksi outo ajatus.

Toinen peruste on virtsan ravinnepitoisuus. Siinä on ihmisen läpi menneestä typestä 90 prosenttia ja yli puolet fosforista.

Nykyisissä puhdistuslaitoksissa ravinteet menevät lähes kokonaan hukkaan. Fosfori sidotaan rautaan, jolloin kasvien on vaikea hyödyntää sitä, ja typpeä haihtuu.

Karjanlantaa pidetään turvallisimpana

Turvallisinta lannoitetta kuluttajien mielestä on karjanlanta. Luomulannalle jäävät toiseksi kaupankin lannoitteet.

Karjanlanta saa Pietolankin innostumaan.

”Hienoa, että kuluttajat arvostavat sitä! Karjanlanta on tosi hyvä lannoite. Ravinteiden lisäksi siinä on maan rakenteelle tärkeää orgaanista ainetta, kuivikkeita.”

Samassa kyselyssä selvitettiin myös kuluttajien luottamusta kasvinsuojeluaineisiin. Kyselyn perusteella kotimaiseen menettelyyn kemikaalien hyväksymiseksi luotetaan selvästi enemmän kuin siihen, mitä ulkomailla on lupa käyttää.

Näin kyselyt tehtiin

Kuluttajilta kysyttiin mielipiteet huhti–toukokuun vaihteessa ja viljelijöiltä kesäkuun puolivälissä. Kyselyt teetti Maaseudun Tulevaisuus.

Gallup Elintarviketieto kysyi mielipiteet 1147 kuluttajalta ja 600 viljelijältä. Otos ja vastausten painotus on tehty niin, että tulokset edustavat Manner-Suomen asukkaiden ja viljelijöiden mielipiteitä.

HEIKKI VUORELA

EU-maat käyttävät 40 prosenttia jätevesilietteistä maataloudessa

Euroopan unionin jäsenvaltiot levittävät keskimäärin 40 prosenttia yhdyskuntalietteistään pellolle.

Jätevesilietteellä lannoitettuja elintarvikkeita tuodaan mahdollisesti myös Suomeen, sillä esimerkiksi Espanja hyödyntää valtaosan lietteistään maataloudessa. Eniten yhdyskuntalietteitä käyttää ruuantuotannossa Ranska.

Tilastot ovat peräisin Euroopan komission tilaamasta ja vuonna 2010 julkaistusta raportista Environmental, economic and social impacts of the use of sewage sludge on land.

EU:n 27 jäsenmaata tuottaa vuosittain kuivapainoltaan yli kymmenen miljoonaa tonnia yhdyskuntalietettä.

Maataloudessa käytettävän yhdyskuntalietteen määrä EU-maissa

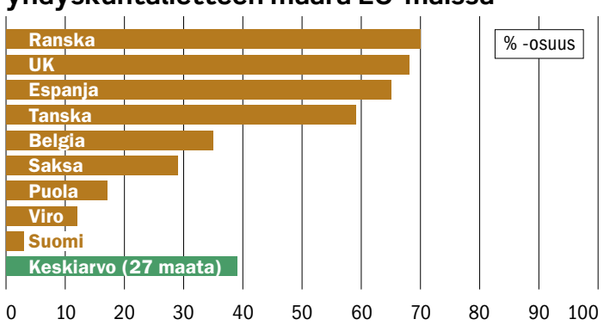

Lähde: ec.europa.eu MT

Hollanti kieltänyt lannoitekäytön

Yhdyskuntalietteen käyttö maataloudessa vaihtelee jäsenmaissa suuresti. Hollanti on kieltänyt sen kokonaan, kun taas Saksa hyödyntää lietteistä lähes kolmanneksen ruuantuotannossa.

Suomessa ainoastaan muutama prosentti yhdyskuntalietteistä päätyy maatalouskäyttöön. Monessa maassa lietettä poltetaan energialaitoksissa.

Yhdyskuntalietteen dumppaamista maahan on vähennetty. EU:n tavoitteena on lakkauttaa lähes kaiken orgaanisen jätteen vienti kaatopaikoille vuoteen 2020 mennessä.

Lietettä käytetään verrattain vähän

Eniten yhdyskuntalietettä käyttävät maataloudessa EU15-maat, kuten Tanska, Ranska, Irlanti, Espanja ja Britannia. Niissä yli puolet lietteestä päätyy pelloille.

EU12-maissa lietteestä hyödynnetään vastaavasti keskimäärin vain viidennes. Romania, Slovakia ja Slovenia eivät käytä yhdyskuntalietettä ruuantuotannossa.

Raportissa painotetaan, että yhdyskuntalietteen käyttö EU-alueella on vähäistä verrattuna muuhun lannoittamiseen. Ihmisperäistä jätettä on orgaanisen lannoitteen joukossa alle viisi prosenttia ja sitä päätyy alle viidelle prosentille pelloista.

Haitallisille jäämille ei ole raja-arvoja

EU ei ole asettanut lopputuotteiden haitallisille orgaanisille kemikaaleille ja lääkeaineille raja-arvoja. Valmisteilla on lannoitteita koskevien säädösten uudistaminen. Vielä ei ole tiedossa, rajoitetaanko joidenkin aineiden käyttöä tai määrätäänkö raja-arvoja.

Direktiivi edellyttää yhdyskuntalietteen käsittelyä ennen pellolle levittämistä, mutta sallii tietyt poikkeukset. Direktiivi ei määrää, miten liete tulisi käsitellä.

Raportissa arvioidaan, että tulevaisuudessa yhdyskuntalietteen käyttöä ohjataan tietyntyyppiseen viljelyyn, kuten energiakasveille. Lietteen käytön turvallisuutta ja sopivuutta ravintokasveille tutkitaan useissa maissa. Jos lietteelle ei ole käyttöä pelloilla, siitä voidaan tehdä energiaa tai polttoainetta.

KATJA KOLJONEN

Raportti luettavissa: http://ec.europa.eu/environment/waste/sludge/index.htm

Jo viidennes Ruotsin kuntaruuasta luomua

Ruotsin kuntien tarjoamasta ruuasta 21 prosenttia oli viime vuonna luomua, luomualan tiedotukseen keskittyvä Ekomatcentrum kertoo raportissaan.

Julkisen sektorin luomuruokahankinnat kasvavat länsinaapurissa vauhdilla. Edellisvuoteen verrattuna lisäys oli 18 prosenttia.

Ruotsissa on asetettu tavoitteeksi, että neljännes julkisen sektorin tarjoamasta ruuasta olisi luomua. Maaliin on matkaa enää neljä prosenttiyksikköä.

Ruotsin 290 kunnasta jo noin kolmannes on päässyt tavoitteeseen. Pisimmällä ovat Borlängen kunta 46 prosentin luomuosuudella, Lund 45,8 prosentilla ja Södertälje 44,3 prosentilla.

Noin 80 prosenttia kunnista arvioi, ettei luomun osuuden kasvattaminen ole aiheuttanut lisäkustannuksia. Budjetissa pysyäkseen moni kunta on vähentänyt lihan ja lisännyt vihannesten osuutta.

SATU LEHTONEN

Japanissa tehtiin ulosteesta pihvejä

Japanilaistutkija **Mitsuyuki Ikeda** kehitti keinon valmistaa pihvejä ihmisen ulosteesta eristetystä proteiinista.

Raaka-aine kerättiin Tokion kaupungin jätevedestä.

Ikedan mukaan ulosteessa on runsaasti käyttökelpoista proteiinia. Hän visioi, että sillä voidaan tulevaisuudessa lievittää maailman ruokapulaa.

Ikedan luoma pihvi sisälsi 63 prosenttia proteiineja, 25 prosenttia hiilihydraatteja sekä hieman rasvoja ja mineraaleja.

Testiryhmän mielestä pihvi maistui aidolle naudanlihalle. Tutkimus uutisoitiin kesäkuussa 2011.

MT